

הנחיות כלליות למורי כיתות י' בתחילת השנה...

מורה יקר/ה,

השנה יפעלו תלמידיך במסגרת התכנית ל"התפתחות אישית ומעורבות חברתית". התכנית, מציעה לתלמידים אפיק של תרומה ומעורבות בקהילה הן כמסר ערכי-חינוכי והן כהזדמנות להתפתחות והעצמה אישית.

ומה משימתך הראשונה עם פתיחת השנה? **לרתום את התלמידים ולגייסם לשיתוף פעולה מתוך חוויית משמעות ובחירה ומתוך הבנת ההזדמנות שניתנת לתלמיד להעצמה אישית ולמימוש עצמי תוך כדי רכישת כלים ומיומנויות משמעותיות לחיים.** לעורר בתלמידיך את החדווה והרצון להיות מעורבים בקהילה ולתרום לחברה. לעודד אותם להרים מבט אל מעבר לעולמם הפרטי ומעבר לדרישה המוסדית ולזהות בתוך עצמם את הרצון והכוח להיות מעורבים ותורמים לחברה. לעזור להם לזהות את הנשמה היתירה שבתוך המחויבות.

לעזרתך, פיתחנו הצעה לרתימת התלמידים ליישום תפיסת המעורבות החברתית את/ה מוזמנ/ת לקרוא, לבחור ולשנות כראות עיניך.

להלן מספר המלצות כלליות ליישום מפגשי הפתיחה

- להקפיד לפתח עם התלמיד מודעות לעצמו וסביבתו באמצעות שיח על חלומותיו, צרכיו ורצונותיו עוד לפני שנדבר איתו על ההזדמנויות שיש במעורבות ליישם את כל מה שהוא חפץ לעשות.
- נקפיד לעדכן את התלמידים במבנה פעילות המעורבות החברתית ודרישותיה כדי ליצור מסר ברור וכנה. נבסס חוזה ברור של שיתופי פעולה שמדבר על פעולה מתוך דרישה ומחויבות אך מזמין לזהות את הבחירה האישית את הרווח ואת המשמעות שבמעורבות החברתית.
- נשאף לחבר את הדיונים אודות המעורבות החברתית ליומיום של התלמידים, למשימות החיים שלהם. לגבי כל נושא שידון בכיתה נזמין אותם להתייחסות רחבה יותר, למשל - איך דיון זה מתקשר למשימת ההסתגלות בתיכון? במה סוגיה זו דומה למשימת הבגרויות? כיצד זה מזכיר לכם התנהלות במצבים חברתיים מורכבים? ועוד... נעזור להם לזהות כיצד "ההתפתחות אישית" שלהם מושפעת ומתעצבת מתוך ההקשר החברתי בכלל ומתוך מעורבות וערבות הדדית בפרט.
- נקפיד על **מקסימום זמן אוויר לתלמידים!** רוב השיעורים אודות המעורבות החברתית אמורים להיות מוקדשים לדיבור בין התלמידים ופחות להסבר ושיח מצדנו.
- נקפיד להמשיג ולהמליל רעיונות, התלבטויות, דעות. **שיקוף והדהוד** מעצימים את החוויה הרגשית ומגבירים הפנמה.
- נאפשר **מנעד דעות ועמדות** ואף נזמין זאת. מנעד ורצף מאפשרים מבט רחב, סובלני ולא שיפוטי ומהווים מצע התפתחותי לתנועה בין קצוות הרצף

- נזכור שבמנעד הקולות והתגובות יהיה מי שיביע עמדה ומסר של " **אנחנו לא פראיירים!**" "אנחנו לא חייבים כלום לאף אחד". "המדינה/הקהילה חייבת לי.. שקודם יתנו לי למשפחה שלי ואז נדבר...". אלו קולות לגיטימיים שצריכים להישמע ולהתקבל בהבנה. חשוב לא להפוך ביטויים אלו להתנצחות אלא להזמין את התלמידים לדין בעקבות אמירה זו. לבקש מהם להביא מסר של תמיכה יחד עם מסר של הצעה אחרת להסתכלות. להציע לאותם תלמידים לצאת לדרך מהנקודה הנוחה להם, באופן שיחזק אותם.
- חשוב שאנחנו כמבוגרים המשמעותיים **נאמין בתהליך**. נאמין שמהו קורה שם בנפשם ובעולמם של התלמידים, נסמוך עליהם שהם עובדים רגשית והתפתחותית גם בין המפגשים.
- **נשתדל לקרוא שפת גוף, מימיקה, טון דיבור, נשתדל לשמוע גם את מה שלא נאמר. נהיה שם....**

מודלים לביצוע הלמידה העיונית

ביצוע הלמידה העיונית יעשה בדרך המתאימה לבית הספר. להלן כמה מודלים אפשריים: אפשרות א': רצף של שיעורים בכיתה - במסגרת שיעורי חינוך ושיעורים נוספים בתחומי הדעת.

אפשרות ב': יום מרוכז במסגרת ימי חשיפה, ימי מוקד, סמינרים וכד'.

אפשרות ג': שילוב הלמידה במסגרת יום מוקד מרוכז ובמסגרת שיעורי חינוך ותחומי הדעת.

רכז המעורבות בבית הספר יבנה תכנית למידה ויכלול בה את ההפעלות המתאימות על פי שיקול דעתו, תוך התייעצות עם המחנכים והמורים המקצועיים. מומלץ להעשיר את התכנית בשיעורים בתחומי הדעת בנושאים רלוונטיים.